Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2024/3097

2024 12 6

TARYBOS SPRENDIMAS (BUSP) 2024/3097

2024 m. gruodžio 5 d.

kuriuo remiama visapusiška programa dėl pastangų užkirsti kelią neteisėtai prekybai šaulių ir lengvaisiais ginklais bei įprastiniais šaudmenimis Pietryčių Europoje ir kovoti su ja rėmimo

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 28 straipsnio 1 dalį ir 31 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai pasiūlymą,

kadangi:

(1) jau keletą dešimtmečių Pietryčių Europos valstybės susiduria su nemaža rizika ir iššūkiais, susijusiais su neteisėtų šaulių ir lengvųjų ginklų (ŠLG) bei įprastinių šaudmenų destabilizuojančiu kaupimu ir nekontroliuojamu plitimu. Ta rizika turi platesnių neigiamų pasekmių visai Europai ir už jos ribų;

(2) 2018 m. lapkričio 19 d. Taryba priėmė ES kovos su neteisėtais šaunamaisiais ginklais, šaulių ir lengvaisiais ginklais ir jų šaudmenimis strategiją „Saugoti ginklus – ginti piliečius“ (toliau – ES ŠLG strategija);

(3) regioniniu lygmeniu pagal ES ŠLG strategiją Sąjunga ir jos valstybės narės įpareigojamos padėti stiprinti teisėsaugos pajėgumus siekiant identifikuoti, suardyti ir uždrausti neteisėtos prekybos tinklus ir neleisti, kad šaunamieji ginklai per neteisėtą rinką pasiektų teroristus ir nusikaltėlius;

(4) 2024 m. birželio mėn. vykusios ketvirtosios JT konferencijos, skirtos peržiūrėti pažangą, padarytą įgyvendinant Veiksmų programą dėl neteisėtos prekybos šaulių ir lengvaisiais ginklais visų aspektų prevencijos, kovos su ja ir jos panaikinimo, baigiamajame dokumente JT valstybės narės įsipareigojo tinkamu būdu stiprinti visų lygmenų partnerystes ir bendradarbiavimą neteisėtos prekybos ŠLG prevencijos ir kovos su ja srityje;

(5) 2000 m. Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) veikloje dalyvaujančios valstybės įsipareigojo kovoti su neteisėta prekyba ŠLG visais jos aspektais. 2020 m. ESBO atnaujino Šaulių ir lengvųjų ginklų deaktyvavimo geriausios praktikos vadovą, kuriame, remdamasi trečiosios JT konferencijos, skirtos peržiūrėti pažangą, rezultatais, pripažino svarbą siekiant užtikrinti negrįžtamą ŠLG deaktyvavimą ar sunaikinimą;

(6) šiuo sprendimu remiamame projekte bus atsižvelgiama į kitas regionines iniciatyvas, visų pirma Vakarų Balkanų veiksmų gaires, pagal Jungtinių Tautų vystymosi programą (JTVP) / Pietryčių ir Rytų Europos ŠLG kontrolės tarpininkavimo mechanizmą (SEESAC) vykdomą veiklą ir atitinkamą Europos Komisijos veiklą Pietryčių Europoje, susijusią su ginklų kontrole ir neteisėta prekyba ginklais;

(7) Sąjunga anksčiau rėmė ESBO veiklą ŠLG klausimais Tarybos sprendimais 2012/662/BUSP ([1]), (BUSP) 2017/1424 ([2]) ir (BUSP) 2019/2009 ([3]);

([1]) 2012 m. spalio 25 d. Tarybos sprendimas 2012/662/BUSP, kuriuo remiama neteisėtos prekybos šaulių ir lengvaisiais ginklais bei perteklinio jų kaupimo pavojaus Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) regione mažinimo veikla (OL L 297, 2012 10 26, p. 29).

([2]) 2017 m. rugpjūčio 4 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2017/1424, kuriuo remiama ESBO veikla, kad būtų sumažintas neteisėtos prekybos šaulių ir lengvaisiais ginklais bei įprastiniais šaudmenimis ir pernelyg didelio jų susikaupimo pavojus Šiaurės Makedonijoje Respublikoje ir Gruzijoje (OL L 204, 2017 8 5, p. 82).

([3]) 2019 m. gruodžio 2 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2019/2009 dėl Ukrainos pastangų kovoti su neteisėta prekyba ginklais, šaudmenimis ir sprogmenimis rėmimo bendradarbiaujant su ESBO (OL L 312, 2019 12 3, p. 42).

(8) Tarybos sprendimu (BUSP) 2021/2133 ([4]) buvo remiamas projekto, kuriuo remiama visapusiška programa dėl pastangų užkirsti kelią neteisėtai prekybai ŠLG bei įprastiniais šaudmenimis Pietryčių Europoje ir kovoti su ja rėmimo, I etapas. Dabar tikslinga remti to projekto II etapą,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. Siekiant įgyvendinti ES kovos su neteisėtais šaunamaisiais ginklais, šaulių ir lengvaisiais ginklais ir jų šaudmenimis strategiją „Saugoti ginklus – ginti piliečius“ (toliau – ES ŠLG strategija), šio sprendimo tikslas yra sumažinti riziką, susijusią su neteisėta prekyba šaulių ir lengvaisiais ginklais (ŠLG) ir nekontroliuojamu jų plitimu Pietryčių Europoje, į ją arba iš jos, kuriais pažeidžiama sauga ir saugumas, trukdoma tvariam taikos kūrimui ir socialiniam bei ekonominiam vystymuisi, prisidedama prie tvarkos ardymo, kurstomas terorizmas ir nusikalstamas smurtas ar vedama į konflikto atnaujinimą.

2. Kad būtų pasiektas 1 dalyje nurodytas tikslas, Sąjunga remia veiksmus, *inter alia*, šiose prioritetinėse srityse:

a) pagalba Albanijos Respublikos nacionalinėms valdžios institucijoms siekiant sumažinti ŠLG platinimo ir netinkamo naudojimo riziką;

b) saugumo ir saugos rizikos, susijusios su ŠLG bei jų šaudmenų neteisėtu laikymu, netinkamu naudojimu ir neteisėta prekyba jais, šalinimas Bosnijoje ir Hercegovinoje;

c) parama Kosovo (*) policijos K-9 pajėgumų stiprinimui ŠLG, šaudmenų ir sprogmenų aptikimo ir konfiskavimo srityje;

d) pagalba nacionalinėms Šiaurės Makedonijos Respublikos valdžios institucijoms siekiant sumažinti ŠLG platinimo ir netinkamo naudojimo riziką;

e) Juodkalnijos vidaus reikalų ministerijos gebėjimų stiprinimas, kad būtų veiksmingiau mažinama neteisėta prekyba ŠLG, šaudmenimis ir sprogmenimis, užkertamas jai kelias ir su ja kovojama;

f) saugos ir saugumo rizikos, susijusios su neteisėtu ŠLG ir jų šaudmenų laikymu, netinkamu naudojimu ir neteisėta prekyba jais, šalinimas Serbijoje;

g) ESBO veiksmų, nukreiptų prieš neteisėtą įprastinių šaudmenų platinimą ir atsargų kaupimą stiprinimas – 3 etapas.

3. Priede išdėstytas projektas (toliau – projektas) yra naudingas Pietryčių Europos institucijoms, įgaliotoms vykdyti neteisėtos prekybos ŠLG ir įprastiniais šaudmenimis prevenciją bei kovą su ja ir už tai atsakingoms.

4. Išsamus projekto aprašymas pateikiamas šio sprendimo priede.

2 straipsnis

1. Už šio sprendimo įgyvendinimą yra atsakingas Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai (toliau – vyriausiasis įgaliotinis).

2. Projekto techninį įgyvendinimą vykdo ESBO sekretoriatas.

3. ESBO sekretoriatas savo užduotis atlieka vyriausiojo įgaliotinio atsakomybe. Tuo tikslu vyriausiasis įgaliotinis sudaro būtinus susitarimus su ESBO sekretoriatu.

([4]) 2021 m. gruodžio 2 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2021/2133, kuriuo remiama visapusiška programa dėl pastangų užkirsti kelią neteisėtai prekybai šaulių ir lengvaisiais ginklais (ŠLG) bei įprastiniais šaudmenimis (ĮŠ) Pietryčių Europoje ir kovoti su ja rėmimo (OL L 432, 2021 12 3, p. 36).

(*) Šis pavadinimas nekeičia pozicijų dėl statuso ir atitinka JT ST rezoliuciją 1244/1999 bei Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonę dėl Kosovo nepriklausomybės deklaracijos.

3 straipsnis

1. Sąjungos finansuojamam projektui įgyvendinti skiriama finansinė orientacinė suma yra 3 763 170 EUR.

2. Išlaidos, finansuojamos iš 1 dalyje nustatytos orientacinės sumos, tvarkomos laikantis Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų procedūrų ir taisyklių.

3. Komisija prižiūri, kad 1 dalyje nurodytos išlaidos būtų tinkamai tvarkomos. Tuo tikslu ji sudaro būtiną finansavimo susitarimą su ESBO sekretoriatu. Šiame finansavimo susitarime nustatoma, kad ESBO sekretoriatas turi užtikrinti Sąjungos įnašo matomumą, atitinkantį jo dydį.

4. 3 dalyje nurodytą finansavimo susitarimą Komisija stengiasi sudaryti kuo greičiau po šio sprendimo įsigaliojimo. Ji praneša Tarybai apie visus sunkumus to proceso metu ir finansavimo susitarimo sudarymo datą.

4 straipsnis

1. Vyriausiasis įgaliotinis praneša Tarybai apie šio sprendimo įgyvendinimą teikdamas reguliarias aprašomąsias ataskaitas, kurias parengia ESBO sekretoriatas. Remdamasi tomis ataskaitomis Taryba atlieka vertinimą.

2. Komisija teikia ataskaitas, susijusias su projekto finansiniais aspektais.

5 straipsnis

1. Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

2. Šis sprendimas nustoja galioti praėjus 36 mėnesiams po 3 straipsnio 3 dalyje nurodyto finansavimo susitarimo sudarymo dienos. Tačiau jei per tą laikotarpį susitarimas nesudaromas, šis sprendimas nustoja galioti praėjus šešiems mėnesiams nuo jo įsigaliojimo dienos.

Priimta Briuselyje 2024 m. gruodžio 5 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

CSEPREGHY N.